

Ministerie van Veiligheid en Justitie
Postbus 20300
2500 EH DEN HAAG

Loenersloot, 8 april 2014

Betreft: consultatie Filmauteurscontractenrecht

Geachte mevrouw, heer,

Ik heb kennis genomen van de voorgestelde wijziging van artikel 45d van de Auteurswet en de daarmee beoogde beëindiging van de uitzonderingspositie voor muzikauteurs van in opdracht gecomponeerde filmmuziek. Ik denk dat dit voor muzikauteurs ingrijpende en nadelige gevolgen zal hebben en hecht er daarom aan u van mijn standpunten op de hoogte te brengen.

Allereerst wil ik opmerken dat het gebruikte begrip 'Filmmuziek' in mijn optiek niet de volledige lading dekt. 'Filmmuziek' doet vermoeden dat het hier uitsluitend muziek bij speelfilms of daaraan gelijkgestelde producties betreft, maar zover ik de voorgestelde wijzigingen goed heb geïnterpreteerd zullen deze betrekking hebben op alle vormen van audiovisueel gebruik, dus ook op bijvoorbeeld commercials. Ik zou om die reden liever spreken over muziek in audiovisuele werken.

Door het wijzigingsvoorstel verlies ik, als natuurlijke maker, het uitsluitend recht om mijn filmmuziek in dat filmwerk openbaar te maken en te verveelvoudigen. In het voorstel wordt bepaald dat de filmproducent hoogstwaarschijnlijk automatisch mijn rechten verkrijgt om bijvoorbeeld de film te verhuren, openbaar te maken, er ondertitels bij aan te brengen, de film in de bioscoop te (laten) vertonen en op dvd/Blu-ray uit te brengen, tenzij de filmproducent en ik daarover iets anders overeenkomen. Dat laatste zal natuurlijk niet snel gebeuren.

Voor het verkrijgen van mijn rechten moet de producent vervolgens aan mij, als auteur van de muziek, een billijke vergoeding betalen. Tot op heden was het zo dat Buma/Stemra deze rechten voor mij exploiteerde. Maar in de nieuwe situatie moet ik zeer waarschijnlijk zelf over de billijke vergoeding onderhandelen. Hoe hoog en hoe billijk deze billijke vergoeding zal zijn, ligt enkel en alleen aan de uitkomst van de onderhandeling die ik als auteur voer met de desbetreffende filmproducent. Te verwachten valt dat Buma/Stemra in die onderhandeling niets meer voor mij kan betekenen. Ik sta er dus alleen voor en zal mij, om tot een bevredigend resultaat te komen, wellicht moeten laten bijstaan door een (kostbare) jurist of adviseur. Zonder

die mogelijkheid sta ik er in de onderhandeling met de producent anders beduidend zwakker voor. Ik heb er nu juist voor gekozen om Buma/Stemra dat voor mij te doen. Ik sta ook zwakker omdat mij in de nieuw voorgestelde wijzigingen het verbodsrecht wordt ontnomen. Dat betekent dat ik de controle over het gebruik van mijn muziekwerk in het filmwerk kwijt bent. Het is niet langer aan mij om gebruik toe te staan of te verbieden.

Ook bij de exploitatie van het filmwerk in bioscopen kan ik als filmmuzikauteur niet langer rekenen op Buma/Stemra. Ik moet daar eveneens zelf de vergoeding voor uitonderhandelen met de producent. In de huidige situatie incasseert Buma/Stemra deze vergoeding voor mij op basis van een koepelovereenkomst met de bioscoopexploitanten. Het is maar zeer de vraag of ik in staat zal zijn om de werkelijke waarde van deze vorm van exploitatie in de 'billijke vergoeding' verrekend te krijgen.

Het wordt echter nog veel erger. Voor het uitzenden door bijvoorbeeld omroepen of aanbieders van video-on-demand-diensten, komt in het nieuwe wetsvoorstel een 'proportioneel billijke vergoeding'. Hierbij gaat het dus om alle vormen van uitzenden of mededeling aan het publiek anders dan bioscoopexploitatie. Weliswaar vind ik hier dan wel Buma/Stemra aan mijn zijde, maar een 'proportioneel billijke vergoeding' zegt, net zoals in het geval bij een billijke vergoeding, niets over de werkelijke hoogte van de uiteindelijke vergoeding, maar gaat uit van een percentage van de inkomsten van de gebruiker. Het is de vraag wat als inkomsten moet worden beschouwd. Netto omzet (na aftrek van kosten) of bruto omzet (zonder aftrek van kosten)? Het nieuwe systeem van proportionaliteit garandeert geenszins dat ik inkomsten krijg uit het werk dat ik heb verricht. Als de omzet tot 0 mag/kan worden gereduceerd, dan heb ik als filmmuzikauteur straks het nakijken. Nu nog is het mogelijk om voor bepaalde licenties een minimumvergoeding te incasseren. Een vergoeding die moet worden betaald ongeacht de omzet. Omdat de 'proportioneel billijke vergoeding' straks afhangt van de inkomsten van de exploitant, is die mogelijkheid weg.

Daarbij komt nog dat de 'proportioneel billijke vergoeding' door Justitie in de toelichting wordt gemaximeerd op 10% van de omzet voor alle makers gezamenlijk. De totale vergoeding zal dus verdeeld moeten worden tussen (in ieder geval) VEVAM, LIRA, NORMA en Buma/Stemra. Voor Buma/Stemra zal dit naar verwachting meebrengen dat zij, uitgaande van het gegeven dat de waarde van alle aandelen gelijk zou moeten zijn, voor mij minder zal kunnen incasseren. Uiteraard zou dit een sterke financiële aderlating voor de filmmuzikauteurs zijn.

Het wijzigingsvoorstel zorgt er vervolgens voor dat het recht op een proportionele billijke vergoeding niet van toepassing is op een filmwerk waarvan de exploitatie als zodanig niet het hoofddoel is. Denk hierbij bijvoorbeeld aan reclame- en promotiefilms die worden uitgezonden op televisie of internet. Daarvoor mag Buma/Stemra namens mij dus niets meer incasseren. Dat gaat mijns inziens alle grenzen te buiten.

Het voorstel tot wijziging van artikel 45d miskent dat een muziekwerk van andere aard is dan de andere werken en rechten die in een filmwerk tot uiting komen. Het werk van een scenarist, regisseur en acteur is met het filmwerk verbonden en alleen daarmee verweven. Bij muziek in een audiovisueel product gaat het niet alleen om in

opdracht gecomponeerde muziek. Bestaand repertoire en speciaal gecomponeerde muziekwerken worden in veel gevallen door elkaar gebruikt en de muziek uit films wordt ook vaak hergebruikt in een andere context. Hiervan zijn uiteenlopende voorbeelden te noemen zoals de titelsong 'Alles is liefde' van Bløf voor de film Alles Is Liefde, die is hergebruikt in een televisieserie, reclame of een verzamelalbum. Of het destijds speciaal voor de Postbank NV-commercial gecomponeerde '15 Miljoen Mensen' van de auteurs Fluitsma & Van Tijn, dat daarna werd hergebruikt als hitsingle en op vele verzamelalbums. Dit zijn slechts enkele voorbeelden.

Er is geen twijfel over mogelijk dat de muzikauteur die speciaal voor een film, televisieserie of commercial een compositie schrijft, door dit voorstel in een sterk nadeligere positie komt dan de auteur van reeds bestaand repertoire. Gelet op deze omstandigheden, hoop ik dan ook dat het Ministerie, in al haar wijsheid, in het voorstel de bestaande uitzondering voor muziekwerken zal handhaven en artikel 45d AW dus niet op alle muziekwerken van toepassing laat zijn.

Ik vertrouw er op hiermee een nuttige bijdrage te hebben geleverd aan de discussie.

Hoogachtend,

Marijke Philips
(Muziek)auteur

P.N Kruiswijkstraat 4
3634 AZ LOENERSLOOT